

Bruselj, 17. oktober 2023
(OR. en)

14229/23

ECOFIN 1050
ENV 1126
CLIMA 477
FIN 1057

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta

Prejemnik: delegacije

Št. predh. dok.: 13696/23

Zadeva: Sklepi Sveta o mednarodnem podnebnem financiranju pred
28. zasedanjem Konference pogodbenic UNFCCC (COP 28)
od 30. novembra do 12. decembra 2023 v Dubaju
– sklepi Sveta (17. oktober 2023)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o podnebnem financiranju, ki jih je Svet (ECOFIN) odobril na seji 17. oktobra 2023.

SKLEPI SVETA ECOFIN

O MEDNARODNEM PODNEBNEM FINANCIRANJU

SVET EVROPSKE UNIJE

1. SE Z ZASKRBLJENOSTJO SEZNANJA z ugotovitvami najnovejšega letnega in desetletnega poročila Svetovne meteorološke organizacije o podnebjju, da se bodo svetovne temperature v naslednjih petih letih verjetno dvignile na najvišjo raven doslej in v vsaj enem letu presegle 1,5 °C v primerjavi s predindustrijskimi ravnm; PRIZNAVA nujnost, izraženo v ugotovitvah šestega ocenjevalnega poročila Medvladnega odbora za podnebne spremembe, ki poudarja, da morajo za omejitev segrevanja na 1,5 °C nad predindustrijsko ravno svetovne emisije toplogrednih plinov najvišjo raven doseči najpozneje do leta 2025 ter se v primerjavi z ravno iz leta 2019 zmanjšati za 43 % do leta 2030; POUDARJA ugotovitve iz šestega ocenjevalnega poročila, da sedanji svetovni finančni tokovi za podporo prilagajanju podnebnim spremembam ne zadostujejo, finančni tokovi pa ne dosegajo ravni, potrebnih za izpolnitev ciljev blažitve podnebnih sprememb v vseh sektorjih in regijah; POUDARJA ugotovitve iz poročila glede razpoložljivosti zadostnega svetovnega kapitala ter potrebe po jasnem signalu in podpori s strani vlad pri odpravi ovir za preusmeritev kapitala v podnebne ukrepe ter po okrepitvi finančnih tokov za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje; ŽELI SPOMNITI na odločitev, sprejeto v Glasgowu in Šarm el Šejku, o pospešitvi prizadevanj za postopno opustitev proizvodnje električne energije iz premoga z nezmanjšanimi emisijami in postopno odpravo neučinkovitih subvencij za fosilna goriva;

2. v zvezi s tem OPOZARJA, da je za doseganje ambicij v okviru Pariškega sporazuma potrebna strukturna preobrazba domačih in svetovnih gospodarstev, finančnih trgov in naložb v smer odpornosti proti podnebnim spremembam in podnebne nevtralnosti;

POUDARJA, da je člen 2.1(c) Pariškega sporazuma, ki je ključen za okrepitev globalnega odzivanja na podnebne spremembe, z uskladitvijo finančnih tokov z razvojnimi usmeritvami, ki vodijo v zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in v večjo odpornost družbe proti spremembi podnebja, tako cilj kot ključni dejavnik, ki omogoča druge cilje sporazuma; POUDARJA pomen vsebinske izmenjave mnenj v okviru dialoga iz Šarm el Šejka, da bi izboljšali razumevanje področja uporabe člena 2.1(c) in njegovo dopolnjevanje s členom 9 Pariškega sporazuma¹. hkrati PONOVRNO POUDARJA potrebo po novi posebni točki dnevnega reda v zvezi s členom 2.1(c), ki bi bila prvič na dnevnem redu petega zasedanja Konference pogodbenic Pariškega sporazuma, da bi pogodbenice lahko razpravljale o tem, kako doseči cilj iz tega člena; Z ZANIMANJEM PRIČAKUJE ambiciozne in v prihodnost usmerjene rezultate pregleda globalnega stanja na konferenci COP28, ki bi morali med drugim dati močne signale za velik premik svetovnega gospodarstva, finančnih trgov in naložb, s katerim bi bile podnebne spremembe vključene v gospodarske in finančne odločitve na nacionalni in svetovni ravni ter tudi v nacionalne proračune in sistem razvojnega financiranja;

¹ Člen 9 od razvitih pogodbenic zahteva in druge pogodbenice spodbuja, naj za pogodbenice v razvoju zagotovijo in mobilizirajo finančna sredstva za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje;

3. PONOVRNO POUDARJA, da EU in njene države članice odločno podpirajo in si prizadevajo za ambiciozno izvajanje Pariškega sporazuma ter uskladitev finančnih tokov s pariškimi cilji; OPOZARJA, da ukrepanje na ravni EU, tudi za izpolnitev člena 2(1)(c), temelji na celovitem sklopu politik in orodij v okviru evropskega zelenega dogovora, kamor med drugim sodijo obstoječi viri iz večletnega finančnega okvira EU, vključno z instrumentom za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, programi v okviru začasnega instrumenta za okrevanje NextGenerationEU, načrtom RePowerEU ter inovacijskim skladom, skladom za modernizacijo in programom InvestEU sistema EU za trgovanje z emisijami, pri čemer se v okviru vseh teh programov in instrumentov 30 % ali več porabe nameni podpori domačim ali mednarodnim podnebnim ukrepom; z zadovoljstvom UGOTAVLJA, da so bili leta 2023 sprejeti zakonodajni akti v okviru svežnja EU „Pripravljeni na 55“, ki določajo politike EU v skladu z njeno zavezo, da bo do leta 2030 zmanjšala svoje neto emisije toplogrednih plinov za vsaj 55 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990 in najpozneje do leta 2050 dosegla podnebno nevtralnost, med drugim zlasti s krepitvijo vloge oblikovanja cen ogljika na ravni, skladni s temperaturnim ciljem iz Pariškega sporazuma;
4. POUDARJA, da so spodbujanje, mobilizacija in omogočanje zasebnega financiranja in naložb bistvenega pomena ter da dopolnjujejo javna sredstva za podnebno financiranje in ukrepanje v zvezi s tem, saj bo moral zasebni sektor izvesti največji delež potrebnih naložb; z zaskrbljenostjo OPOZARJA NA obseg zasebnih sredstev, s katerimi se podpirajo dejavnosti, ki niso v skladu s Pariškim sporazumom, zlasti v sektorju fosilnih goriv; SE SEZNANJA tudi z okoljsko škodljivimi subvencijami in drugimi spodbudami, ki se nadaljujejo; POZIVA zasebne akterje, naj svoje finančne tokove uskladijo s cilji Pariškega sporazuma;

SE SEZNANJA z novim svežnjem ukrepov v okviru EU za trajnostno financiranje s ciljem dodatno okrepiti in olajšati ukrepanje zasebnega in finančnega sektorja za prehod na podnebno nevtravno in trajnostno gospodarstvo do leta 2050, vključno s predlogom uredbe o ocenjevanju upoštevanja okoljskih, socialnih in upravljavskih meril, priporočilom o financiranju prehoda in nadaljnjo razširitvijo taksonomije EU s kritičnimi gospodarskimi dejavnostmi; PONOVRNO POUDARJA, da je preglednost vsebinskih in regulativnih podnebnih tveganj bistvena za preprečevanje negativnih učinkov in lahko nagrajuje najuspešnejše; IZPOSTAVLJA sprejetje evropskih standardov poročanja o trajnostnosti za podjetja in njihovo interoperabilnost z nedavno objavljenimi globalnimi izhodiščnimi standardi Odbora za mednarodne standarde trajnostnosti;

5. POZDRAVLJA nedavno delo koalicije finančnih ministrov za podnebne ukrepe, vključno s poročilom o *krejitvi vloge finančnih ministrstev pri spodbujanju podnebnih ukrepov*, ki ponazarja številne različne načine, kako lahko ministrstva za finance prispevajo k vključevanju podnebnih ukrepov v gospodarsko, fiskalno in finančno politiko; UGOTAVLJA, da lahko takšno vključevanje podnebja prispeva tudi k večji mobilizaciji zasebnih, domačih in mednarodnih virov; PODPIRA izvajanje časovnega načrta skupine G20 za trajnostno financiranje za povečanje trajnostnega financiranja v podporo Agendi 2030 in ciljem Pariškega sporazuma;

6. OPOZARJA na pobude EU in mednarodne pobude za mobilizacijo naložb, ki omogočajo pravičen in trajnosten prehod, hkrati pa podpirajo podnebne ukrepe v državah v razvoju; se v zvezi s tem SEZNANJA s predhodnimi priporočili strokovne skupine na visoki ravni glede povečanja obsega trajnostnega financiranja v državah z nizkimi in srednjimi dohodki ter s spodbujanjem integriranega modela strateškega sodelovanja EU, ki vključuje vse ključne akterje EU iz vrst vlad držav članic, Evropske investicijske banke (EIB), razvojnih finančnih institucij (DFI), donatorjev, vlagateljev EU in podjetij EU; OPOZARJA, da EU že sledi tej poti s pristopom Ekipe Evropa, ki ga predstavlja strategija Global Gateway, v okviru katerega namerava med letoma 2021 in 2027 mobilizirati do 300 milijard EUR naložb za trajnostne in visokokakovostne projekte, ki ustrezajo potrebam partnerskih držav in lokalnim skupnostim zagotavljajo trajne koristi;
7. UGOTAVLJA, da ta integrirani strateški model deluje kot gonilo nedavnih obsežnih pobud, kot so partnerstva za pravičen energetski prehod z Južno Afriko, Indonezijo, Vietnamom in Senegalom s partnerji skupine G7+, saj ustvarja kritično maso ter združuje razvojno in zasebno financiranje, da bi s pospešitvijo predčasnega umikanja visokoemisijskih virov iz uporabe ter pospešitvijo uvajanja obnovljivih virov energije pospešil energetski prehod na neto ničelno stopnjo emisij, hkrati pa podpira pravičen prehod za prizadete skupnosti; IZPOSTAVLJA pobudo EU za globalne zelene obveznice, v okviru katere EIB vodi konzorcij partnerjev, med katerimi so zlasti razvojne finančne institucije držav članic, ki so namenile približno milijardo EUR, da bi partnerskim državam pomagale mobilizirati zasebni kapital za trajnostne projekte; POZDRAVLJA pobudo Ekipe Evropa za prilagajanje podnebnim spremembam in odpornost nanje v Afriki, ki sta jo EU in Afriška unija začeli izvajati na konferenci COP27 in ki bo združila obstoječe in nove programe v višini več kot milijardo EUR, in sicer s sodelovanjem Evropske komisije in več držav članic za prilagajanje podnebnim spremembam v Afriki, ter Z ZANIMANJEM PRIČAKUJE njeno izvajanje;

8. PONOVRNO POTRJUJE trdno zavezanost EU in njenih držav članic uresničitvi skupnega cilja 100 milijard USD za mobilizacijo podnebnega financiranja do leta 2025 v okviru smiselnih blažitvenih ukrepov in preglednosti izvajanja, PRIČAKUJE, da bo ta cilj dosežen leta 2023, in POZIVA vse druge zadevne države, naj okrepijo svoja prizadevanja v zvezi s tem; OPOZARJA, da EU, vključno s svojimi državami članicami in EIB, največ prispeva k javnemu podnebnemu financiranju za države v razvoju po svetu, ter PONOVRNO POUDARJA svojo zavezanost nadaljnjemu zagotavljanju pravičnega deleža in krepitvi sinergij med podnebnim financiranjem in financiranjem za biotsko raznovrstnost; PONOVRNO OPOZARJA na konstruktivno sodelovanje EU v razpravah o novem skupnem količinsko opredeljenem cilju v okviru Pariškega sporazuma; PRIZNAVA, da je zagotavljanje javnega financiranja pomemben sestavni del novega skupnega količinsko opredeljenega cilja, in OPOZARJA, da bo novi skupni količinsko opredeljeni cilj določen v kontekstu smiselnih blažilnih ukrepov in preglednosti izvajanja, ob upoštevanju potreb in prednostnih nalog držav v razvoju; POUDARJA, da bi moral novi skupni količinsko opredeljeni cilj odražati svetovna prizadevanja za mobilizacijo podnebnega financiranja iz vseh virov in od vseh deležnikov – javnih, zasebnih, domačih in mednarodnih –, pri čemer bi morale razvite države še naprej prevzemati vodilno vlogo v teh prizadevanjih; odločno SPODBUJA razpravo, katere cilj je razširiti prispevno osnovo za novi skupni količinsko opredeljeni cilj, in POZIVA vse pogodbenice Pariškega sporazuma, naj v skladu s svojimi finančnimi zmogljivostmi prispevajo k tem svetovnim prizadevanjem; POUDARJA, da bi bilo treba novi skupni količinsko opredeljeni cilj določiti v okviru usklajevanja finančnih tokov z dolgoročnimi cilji Pariškega sporazuma in prispevati k temu usklajevanju, zato bi morali biti njegova vsebina, struktura in preobrazbeni učinek primerni za ta namen;

9. PONOVRNO POTRJUJE, da so EU in njene države članice odločene ravnati v skladu s pozivom COP26 v Glasgowu, naj razvite države skupno zagotovljeni obseg podnebne financiranja za prilagajanje, namenjen državam v razvoju, v primerjavi z letom 2019 vsaj podvojijo, kar bi po podatkih OECD do leta 2026 znašalo 40 milijard USD, v kontekstu vzpostavljanja ravnovesja med blažitvijo in prilagajanjem ter v rednem sodelovanju z drugimi pogodbenicami; POUDARJA pomen usmerjanja smiselne podpore najrevnejšim in najranljivejšim državam in skupnostim, kot so najmanj razvite države in male otoške države v razvoju; Z ZANIMANJEM PRIČAKUJE sodelovanje s partnerskimi državami v razvoju, da bi izboljšali dostop do financiranja za prilagajanje, tudi s poudarjanjem prilagajanja pri načrtovanju in v nacionalnih proračunih ter spremljanjem odhodkov, povezanih s prilagajanjem v nacionalnih proračunskih ciklih, ter ohranili visoko raven sodelovanja s partnerji, kar bi lahko zagotovilo in olajšalo dostop do financiranja;
10. PONOVRNO POUDARJA, da si bodo EU in njene države članice konstruktivno prizadevale za uspešen izid dela v zvezi z novimi ureditvami financiranja, vključno s skladom, da bi državam v razvoju, ki so še posebej ranljive, pomagali pri odzivanju na izgube in škodo, povezane z negativnimi posledicami podnebnih sprememb, ter POUDARJA, da bi bilo treba takšno pomoč kombinirati s spodbudami za prilagajanje in odpornost ter da je pomembna za najmanj razvite države in male otoške države v razvoju; POUDARJA, da je treba z določenimi novimi ureditvami financiranja zagotoviti usklajevanje in dopolnjevanje z obstoječimi ureditvami financiranja v okviru Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja (UNFCCC) in Pariškega sporazuma ter zunaj njega;

POZIVA partnerje iz vseh regij, ki lahko to storijo, naj razširijo svojo podporo in tako priznajo potrebo po najrazličnejših virih ter posledično nadgradijo in dopolnijo obstoječe vire, sklade, postopke in pobude, da bi zagotovili boljše usklajevanje in odpravili ugotovljene najnujnejše vrzeli v obstoječem okolju financiranja; OPOZARJA, da države članice EU dejavno prispevajo k svetovnim pobudam za povečanje in izboljšanje zaščite revnih in ranljivih ljudi z zagotavljanjem in omogočanjem večjega in kakovostnejšega vnaprej dogovorjenega financiranja v primeru nesreč, povezanih s podnebjem;

11. da bi okrepili svetovne finančne tokove za izpolnjevanje potreb in prednostnih nalog vseh držav, zlasti pa držav v razvoju, POZDRAVLJA nedavni razvoj dogodkov, tudi v odziv na poziv COP27 in drugih nedavnih pobud, ki multilateralne razvojne banke in mednarodne finančne institucije pozivajo k reformi praks, prednostnih nalog, vizije in modela multilateralnih razvojnih bank, da bi se spoprijeli s svetovno podnebno krizo; SE SEZNANJA z nedavnim napredkom v zvezi z načrtom razvoja Svetovne banke, zlasti z napredkom, doseženim pri krepitvi orodij za odzivanje na krize; PODPIRA ambiciozen časovni načrt skupine G20 za izvajanje priporočil iz pregleda okvira kapitalske ustreznosti multilateralne razvojne banke skupine G20 in SE SEZNANJA z morebitnimi dodatnimi sredstvi za posojila v višini približno 200 milijard USD v naslednjem desetletju na podlagi prvotnih ukrepov okvira kapitalske ustreznosti, ki se izvajajo in preučujejo, vključno s svežnjem, sprejetim na spomladanskih srečanjih MDS in Svetovne banke leta 2023, ki naj bi v naslednjih desetih letih povečal posojilno zmogljivost Mednarodne banke za obnovo in razvoj za 50 milijard USD; POZIVA multilateralne razvojne banke, naj dosežejo nadaljnji napredek pri izvajanju priporočil okvira kapitalske ustreznosti, hkrati pa ohranijo svojo dolgoročno finančno vzdržnost, trdne bonitetne ocene in status prednostnega upnika;

PRIZNAVA ambiciozna prizadevanja multilateralnih razvojnih bank za okrepitev usklajenega odziva na svetovne izzive, vključno s podnebnimi spremembami, kot se je med drugim pokazalo na vrhu o novem globalnem finančnem paktu; POZDRAVLJA dejstvo, da je deset multilateralnih razvojnih bank uvedlo skupno metodologijo za uskladitev novih operacij s Pariškim sporazumom in da je Skupina Svetovne banke napovedala postopek, po katerem bo v nove projekte bolj vključevala vpliv podnebnega financiranja pri ukrepih prilagajanja podnebnim spremembam in njihove blažitve;

12. v zvezi s tem POZIVA multilateralne razvojne banke in druge razvojne finančne institucije ter agencije za izvozne kredite, naj čim hitreje postopno opustijo financiranje projektov v sektorju energije iz fosilnih goriv; PONOVRNO POZIVA Evropsko komisijo, naj v okviru OECD doseže dogovor o ukinitvi uradno podprtih izvoznih kreditov za projekte v sektorju energije iz fosilnih goriv; v pričakovanju dogovora v okviru OECD OPOZARJA na namero držav članic, da bodo do konca leta 2023 v svojih nacionalnih politikah določile znanstveno utemeljene roke za ukinitve podpiranja izvoznih kreditov za projekte v sektorju energije iz fosilnih goriv, razen v omejenih in jasno opredeljenih okoliščinah, ki so združljive z omejitvijo segrevanja na 1,5 °C in cilji Pariškega sporazuma; POZDRAVLJA posodobitev sporazuma OECD o izvoznih kreditih, ki ustvarja dodatne spodbude za podporo širšemu naboru podnebnju prijaznih transakcij;

13. POZDRAVLJA ustvarjeni zagon in IZREKA PRIZNANJE izjemnemu sklopu produktov in pobud za razmislek na vrhu o novem globalnem finančnem paktu, med drugim o tem, kako se spopasti z naraščajočim dolgom, podnebno krizo, boljšo uporabo ugodnega financiranja, vzvodom dodatnega zasebnega podnebnega financiranja in/ali sprostitev novih virov financiranja za države, ki so najbolj izpostavljene podnebnim spremembam; Z ZANIMANJEM PRIČAKUJE nadaljnjo obravnavo več pomembnih vprašanj, o katerih se je razpravljalo na vrhu;
14. POUDARJA *poziv k ukrepanju za trg ogljika, usklajen s Pariškim sporazumom*, ki je bil objavljen na vrhu za nov svetovni finančni pakt, katerega cilj je zagotoviti uresničitev potenciala dobro zasnovanih domačih in mednarodnih trgov ogljika z visoko integriteto, da bi spodbudili potrebno zmanjšanje emisij, in ki bi lahko, če bi bil uresničen, ustvaril znatne finančne tokove za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, s čimer bi podprl vse cilje Pariškega sporazuma; POZIVA druge pogodbenice, naj se skupaj z 31 prvotnimi podpisniki pridružijo pozivu in ga izvajajo, ter OPOZARJA, da so podobna načela podprta v izjavi o načelih trga ogljika z visoko integriteto, ki je bila potrjena na vrhu skupine G7 maja 2023;
15. POZIVA Evropsko komisijo, naj pripravi pregled pretoka sredstev, ki so jih EU, vključno z Evropsko investicijsko banko, in njene države članice v letu 2022 namenile za mednarodno podnebno financiranje, da bi Svet ta prispevek pred zasedanjem UNFCCC COP 28 potrdil.